

2. Десятнюк, О. М., & Птащенко, О. В. (2021). Управління ризиками в цифровій економіці: фінансова безпека та трансформаційні зміни. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*, 2(14), 238–247. Отримано з <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/338/274>
3. Райхлінг, П., & Перерва, П. Г. (2022). Оцінювання ризиків в цифровій економіці. У *Цифрова трансформація та цифрова економіка в умовах воєнного стану: аспекти інтелектуальної власності* : зб. матеріалів 5-ї Всеукр. наук.-практ. конф. з проблем економіки інтелектуальної власності, (27 травня 2022 р.) (С. 181–186). Наук.-дослід. ін-т інтелектуальної власності НАПрН України; Інтерсервіс. Отримано з https://oklander.info/wp-content/uploads/2022/06/237_doclad.pdf#page=182
4. VISURE. (n.d.). *Управління ризиками кібербезпеки: основи та найкращі практики*. VISURE Solutions. Отримано з <https://visuresolutions.com/uk/alm-guide/управління-ризиками-кібербезпеки/>

Бондарчук О. М.,

к.т.н., доцент,

Редчиц К. С.,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Криворізький національний університет

МОДЕЛЮВАННЯ АНТИКРИЗОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТІВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Підвищення турбулентності зовнішнього середовища, посилення глобальних викликів і системних ризиків обумовлюють актуальність пошуку ефективних механізмів стабілізації діяльності підприємств. Одним з найбільш перспективних напрямів антикризового управління в сучасних умовах виступає поєднання стратегічного менеджменту з цифровими інструментами, здатними забезпечити точну, оперативну та гнучку реакцію на зовнішні загрози та внутрішні дисбаланси. Саме цифрове моделювання виступає як ключовий методологічний інструмент, що дозволяє не лише ідентифікувати кризові фактори, а й сформулювати обґрунтовані сценарії стратегічних рішень.

У процесі побудови антикризової стратегії цифрові технології забезпечують нову якість управлінської діяльності, яка проявляється у використанні великих обсягів даних (Big Data), засобів прогнозової аналітики та алгоритмів машинного навчання [1, с. 51]. Це дозволяє підприємству не лише оперативно реагувати на зміну ринкових умов, а й завчасно передбачати загрози, мінімізувати втрати та сформувати гнучкі адаптаційні механізми. Крім того, моделі, що базуються на цифрових даних, мають здатність до самонавчання, тобто враховують нові дані та коригують оцінки ризиків у режимі реального часу, що забезпечує актуальність антикризових рішень [2].

Сучасні промислові підприємства функціонують в умовах багатовекторних ризиків – економічних, технологічних, соціальних, енергетичних, воєнних та кліматичних, що потребує принципово нових підходів до антикризового стратегування. Традиційні методи кризового управління, які базуються переважно на ретроспективному аналізі та інтуїтивному прийнятті рішень, втрачають ефективність в умовах високої волатильності ринків [3]. Натомість провідним вектором стає цифрова трансформація системи антикризового управління з акцентом на превентивну діагностику та адаптивне стратегічне планування.

Цифрова трансформація дозволяє змодельовати антикризові стратегії з урахуванням складних взаємозв'язків між внутрішніми та зовнішніми чинниками. Важливою перевагою цифрового підходу є можливість багатофакторного аналізу в реальному часі, що забезпечується завдяки впровадженню інтелектуальних систем управління, включно з технологіями штучного інтелекту (AI), машинного навчання (ML) та хмарної аналітики (рис. 1). Ці інструменти дозволяють моделювати варіативні сценарії розвитку підприємства у кризовому середовищі, враховуючи не лише економічні параметри, а й поведінкові, соціальні та регуляторні зміни.

У межах моделювання антикризової стратегії особливу роль відіграє побудова цифрових двійників (Digital Twins), які дають змогу віртуально протестувати наслідки управлінських рішень без втрат у реальному

виробничому середовищі. Завдяки цьому можливо визначити найстійкіші до ризиків конфігурації бізнес-моделі та адаптувати стратегічні пріоритети підприємства до нових викликів. Крім того, поєднання цифрових інструментів з методами ризик-менеджменту дозволяє підвищити точність прогнозування касових розривів, ймовірності банкрутства та оцінити ефективність альтернативних стратегій реструктуризації.

Рисунок 1 – Схема цифрової трансформації в управлінні антикризовою стратегією промислового підприємства

Джерело: розроблено авторами

Особливої уваги потребує розгляд цифрової стійкості як окремої складової загальної антикризової стратегії. Підприємства повинні не лише адаптувати свої бізнес-процеси до цифрових технологій, а й розвивати внутрішню організаційну культуру цифрової гнучкості, що передбачає зміну моделей прийняття рішень, підвищення цифрової грамотності персоналу та інтеграцію data-driven мислення в управлінську практику.

Цифровізація також створює передумови для покращення комунікації між стейкхолдерами, включно з інвесторами, постачальниками, клієнтами та регуляторами, що особливо важливо у кризових ситуаціях, коли швидкість і прозорість взаємодії стають критично важливими. Антикризова стратегія, побудована на основі цифрових інструментів, здатна мінімізувати часові лаги між виникненням ризику та прийняттям рішення, а отже – знижує загальну вразливість підприємства [4. с. 73].

Моделювання антикризової стратегії з використанням цифрових інструментів формує нову парадигму стратегічного управління підприємством, орієнтовану на проактивність, адаптивність та обґрунтованість прийняття рішень. Упровадження технологій штучного інтелекту, цифрових двійників, предиктивної аналітики та інтегрованих інформаційних систем дозволяє не лише прогнозувати ризики, але й своєчасно коригувати бізнес-модель, зберігаючи стабільність у складних умовах функціонування.

Отримані результати дослідження підтверджують, що цифровізація антикризового управління є не просто технологічним трендом, а ключовим інструментом стратегічного виживання підприємств у новій економічній реальності. Здатність адаптуватися до змін, управляти на основі даних і швидко відновлювати операційну стійкість надає підприємству не лише конкурентні переваги, а й можливість впливати на формування більш стійкої економіки загалом. У цьому контексті цифрові моделі стають центральним елементом системи сучасного управління ризиками та стійкістю бізнесу.

Список використаних джерел

1. Грінка, Т. І., & Немченко, Т. А. (2023). Нові стратегії менеджменту при цифровій трансформації бізнесу в Україні. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*, 9(42), 49-57. doi: 10.32515/2663-1636.2023.9(42).49-57
2. Дончак, Л. Г., Погріщук, О. Б., & Сисоєва І. М. (2024). Стратегічний менеджмент у цифрову епоху: виклики та можливості. *Економіка та суспільство*, 70. doi: 10.32782/2524-0072/2024-70-63.

3. П'янкова, О. В., & Рула, О.Г. (2025). Вплив цифрових трансформацій на ефективність антикризового управління в міжнародних компаніях. *Економіка та суспільство*, 72. doi: 10.32782/2524-0072/2025-72-155.
4. Токмакова, І. В., Панченко, Н. Г., & Кургузова, М. Ю. (2022). Розроблення антикризової стратегії підприємства в умовах цифрової трансформації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*, 76-77, 70-80. doi: 10.18664/btie.76-77.282040.

Брюховецька Н.Ю.,

д.е.н., професор,

Булєєв І.П.,

д.е.н., професор,

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

УПРАВЛІННЯ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ТА ПОСИЛЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Штучний інтелект - ядро нового покоління цифрових технологій, основа цифрової трансформації усіх секторів економіки. Комплекс технологічних рішень щодо імітації когнітивних функцій людини, що можуть бути співставлені з результатами інтелектуальної діяльності людини.

Штучний інтелект (Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, 2020) - організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань.

Процеси цифровізації економіки та повсякденного життя сприяє тому, що отримання знання *перестає бути мотивом поведінки* працівників на виробництві і в процесі освіти, оскільки постійні технологічні зміни провокують